gemeente
Barneveld

# Memo

*Datum:*
**10 juni 2023**

*Onderwerp:* Informeren uitkomsten Meicirculaire 2024

*Ter attentie van:* Raad

*Afzender:* College van B&W

## Inleiding

De meicirculaire 2024 is op 27 mei verschenen en bevat onder andere informatie over de nieuwe financieringssystematiek vanaf 2024, een incidentele compensatie vanaf 2024 tot en met 2029 en het schrappen van de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026.

In dit memo hebben we ons met name gericht op de uitkomsten van de Meicirculaire 2024 voor de jaren 2025 en verder. We zetten dit af tegen de aannames die we hebben gedaan bij de Kadernota 2025, zodat helder is welke effecten er zijn met betrekking tot het gepresenteerde meerjarenperspectief.
De uitkomsten opgenomen in deze memo worden verwerkt in de Programmabegroting 2025. Voor het jaar 2024 worden de uitkomsten verwerkt in de Tweede Tussenrapportage 2024.

## Effect ten opzichte van de Kadernota

De totale uitkomsten van de Meicirculaire hebben een positief effect op het meerjarenperspectief.

| | 2025 | | | 2026 | | | 2027 | | | 2028 | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | totaal | I | S | totaal | I | S | totaal | I | S | totaal | I | S |
| **Effecten Totaal (A)** | **2.388** | **0** | **2.388** | **6.154** | **0** | **6.154** | **5.947** | **0** | **5.947** | **6.325** | **0** | **6.325** |
| Saldo Algemene uitkering (opgenomen in Kadernota (B)) | 1.949 | | 1.949 | 5.595 | | 5.595 | 5.554 | | 5.554 | 6.117 | | 6.117 |
| **Verschil AU ten opzichte van de Kadernota (C=A-B)** | **439** | **0** | **439** | **559** | **0** | **559** | **393** | **0** | **393** | **208** | **0** | **208** |
| **Meerjarenprognose Kadernota 2025 na maatregelen (D)** | **-1.497** | -2.530 | 1.033 | **-1.346** | -2.544 | 1.198 | **89** | -736 | 825 | **265** | -561 | 826 |
| **Nieuwe prognose resultaat per begrotingsjaar na maatregelen (E=C+D)** | **-1.058** | -2.530 | 1.472 | **-787** | -2.544 | 1.757 | **482** | -736 | 1.218 | **473** | -561 | 1.034 |

De verschillen ten opzichte van de Kadernota worden met name veroorzaakt door wat geringe aanpassingen in hoeveelheidsverschillen, decentralisatie/integratie uitkeringen en taakmutaties.

**Hoofdpunten Meicirculaire 2024 voor de gemeente Barneveld**

1. In de Meicirculaire 2024 is de nieuwe financieringssystematiek vervroegd van 2027 naar 2024, de consequenties hiervan worden hieronder toegelicht;
2. In verband met het vervroegen van de gewijzigde bbp-indexatie van 2027 naar 2024 dalen het volume en LPO (Loon- en Prijsontwikkeling) accres voor de jaren 2024 tot en met 2029 wordt er een incidentele compensatie gedaan;
3. De oploop van de opschalingskorting vanaf 2026 is geschrapt;
4. De definitieve afrekening BCF over 2023 wordt in 2024 incidenteel toegevoegd aan de algemene uitkering;
5. Een aantal aanpassingen op taakmutaties en decentralisatie uitkeringen (DU's).

**Toelichting financiële effecten Meicirculaire 2024 gemeente Barneveld**

**1. Uitkeringsfactor en basis**

**a. Accres**

In de meicirculaire 2024 is de nieuwe financieringssystematiek vervroegd van 2027 naar 2024. Het betekent dat de koppeling van het accres aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) per 2024 al is ingevoerd. Het volume accres wordt vanaf 2024 gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde (t-9 t/m t-2) van de ontwikkeling van het bbp.

**b. Incidentele compensatie i.v.m. wijziging Loon- en Prijs Ontwikkeling systematiek (LPO)**

In verband met het vervroegen van de gewijzigde bbp-indexatie van 2027 naar 2024 dalen het volume en LPO accres voor de jaren 2024 tot en met 2029. Voor 2024 wordt dit volledig gecompenseerd en voor 2025 voor ongeveer 50%. Voor de jaren 2026 tot en met 2029 vindt compensatie plaats, zodat uiteindelijk voor de gemeenten een positief saldo resulteert van € 675 miljoen, gelijk aan het bedrag van het schrappen van de oploop van de opschalingskorting.

**c. Nominale ontwikkeling, verleggen basisjaar**

Omdat we in constante prijzen ramen, vindt er een correctie plaats indien we overgaan naar een nieuw jaar. Het eerste jaar ramen we dan met lopende prijzen (2024), en de jaren erna ramen we constant. Het effect van het verleggen van dit basisjaar voor Barneveld is hiervan te zien in de tabel.

**d. Schrappen oploop opschalingskorting**

Sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds, die oploopt tot € 975 miljoen in 2026. Deze korting is opgelegd omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen. Sinds 2019 is een stand van de opschalingskorting bereikt van € 300 miljoen. In de meicirculaire 2024 is de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026, een structurele uitname van € 675 miljoen, geschrapt.

**e. Effecten WOZ waarde ontwikkeling**

Op basis van de landelijke waardeontwikkeling van woningen en niet-woningen is het rekentarief van de WOZ aangepast. Tevens hebben we de laatste informatie gebruikt voor de woningaantallen en de woningwaarden voor de komende jaren. Dit leidt tot een nadeel (hogere aftrek). Dit wordt deels gecompenseerd doordat de WOZ waarden in Barneveld ook stijgen.

**f. Overig ontwikkelingen**
Dit betreft wat kleinere ontwikkelingen in onder andere de uitkeringsfactor.

**2. Ontwikkeling uitkeringsbasis**
In de berekening van de effecten van de Meicirculaire 2024 is ook een update gedaan van de aantallen eenheden per maatstaf op basis van groei en actuele informatie. Het gaat hier om bijstellingen in de prognose inwoners en woningen op basis van een realistische doorkijk van de voorziene woningbouwplannen. Per saldo leiden deze tot hogere inkomsten van zo'n € 0,9 -1,3 miljoen structureel.

**3. Taakmutaties**
De circulaire bevat informatie over taakmutaties. We noemen alleen die voor Barneveld relevant en substantieel zijn. Daarbij geven we aan in hoe we deze middelen inzetten. Ter verduidelijking, taakmutaties zijn middelen die met een bepaald oogmerk aan het gemeentefonds zijn toegevoegd, maar waar geen bestedingsverplichting aan ten grondslag ligt. Voor Barneveld gaat het om:

a. Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden (structureel € 70.000)
b. Werkdrukverlaging jeugdbescherming (structureel € 80.000)
c. Vrijval reservering compensatieregelingen Voogdij 18+ (structureel € 80.000).

Het Rijk erkent hiermee dat deze problemen op het gebied van de jeugdzorg landelijk, maar ook in Barneveld spelen.

Voor bovenstaande middelen is beoordeeld in hoeverre deze nodig zijn voor het uitvoeren van de taken. Voor bovenstaande taakmutaties geldt dat hiermee in de begroting al rekening was gehouden aan de lastenkant en deze middelen dus vrij kunnen vallen in het structurele resultaat.

**4. Decentralisatie- en Integratie- uitkeringen (DU's en IU's)**
In de meicirculaire zijn een aantal wijzigingen opgenomen in bestaande DU's en IU's. Voor Barneveld gaat het om de volgende DU's:

- Armoedebestrijding kinderen (structureel € 20.000)
- Participatie (structureel € 200.000)
- Omgevingswet (2024: € 270.000)
- Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus (2024: € 400.000)

In de begroting was al rekening gehouden met de uitvoering van deze taken aan de lastenkant en deze middelen kunnen dus vrijvallen in het resultaat.

**5. Vooraankondigingen**
a. Indexatie Wmo voor stijgende zorgkosten

Het Rijk en gemeenten werken aan de beheersbaarheid van de uitgaven van gemeenten in relatie tot de wettelijke zorgtaken Wmo. De verwachting is dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van de) Wmo niet langer via de algemene uitkering van het gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Hiervoor wordt gekeken naar de opties van een Bijzondere Fonds Uitkering of een constructie als de BUIG (bijstand). Vooruitlopend op de gekozen bekostigingsvorm wordt onderzoek gedaan naar een passende geobjectiveerde indexering, die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Het Rijk heeft in de Voorjaarsnota alvast een reservering opgenomen voor een aanvullende indexering voor demografie boven op de bbp-systematiek. In de meicirculaire 2024 is deze reservering nog niet verwerkt.

b. Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang

In de Voorjaarsnota 2024 zijn middelen vrijgemaakt voor incidentele meerkosten voor toezicht en handhaving op aangepaste kwaliteitseisen in de kinderopvang, buitenschoolse opvang en meertalige opvang voor 2024 en 2025. In de meicirculaire 2024 is dit nog niet verwerkt. De verwachting is dat de middelen in de septembercirculaire worden toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds.

**Kanttekeningen**

Bovenstaande uitkomsten kunnen nog worden beïnvloed door de gebruikte OZB waarden voor Barneveld in het rekenmodel. We zijn nog in afwachting van de laatste stand van het CBS.

gemeente
**Barneveld**

**Tabel Budgettaire uitkomsten, incl. effect op het meerjarenperspectief**

| | 2024 | | | 2025 | | | 2026 | | | 2027 | | | 2028 | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | totaal | I | S | totaal | I | S | totaal | I | S | totaal | I | S | totaal | I | S |
| **Effecten Meircirculaire 2023** | | | | | | | | | | | | | | | |
| **1. Uitkeringsfactor en basis** | | | | | | | | | | | | | | | |
| *a. Accres* | **-2.354** | | -2.354 | **-4.633** | | -4.633 | **-1.701** | | -1.701 | **-1.900** | | -1.900 | **-1.737** | | -1.737 |
| *b. Incidentele compensatie i.v.m. wijziging LPO systematiek* | **2.077** | | 2.077 | **1.869** | | 1.869 | **387** | | 387 | **314** | | 314 | **247** | | 247 |
| *c. Nominale ontwikkeling, verleggen basisjaar* | **0** | | 0 | **4.528** | | 4.528 | **5.154** | | 5.154 | **5.403** | | 5.403 | **5.212** | | 5.212 |
| *d. Schrappen oploop opschalingskorting* | **0** | | 0 | **0** | | 0 | **1.937** | | 1.937 | **1.934** | | 1.934 | **1.933** | | 1.933 |
| *e. Effecten van WOZ (aantallen en rekentarief)* | **-66** | | -66 | **-1.022** | | -1.022 | **-1.069** | | -1.069 | **-1.171** | | -1.171 | **-1.208** | | -1.208 |
| *f. Overige ontwikkelingen* | **623** | | 623 | **70** | | 70 | **84** | | 84 | **42** | | 42 | **68** | | 68 |
| **2. Ontwikkeling uitkeringsbasis, o.a. aantallen** | **954** | | 954 | **985** | | 985 | **893** | | 893 | **864** | | 864 | **1.349** | | 1.349 |
| **3. Taakmutaties** | | | | | | | | | | | | | | | |
| *3a. Taakmutaties** | **45** | | 45 | **325** | | 325 | **233** | | 233 | **233** | | 233 | **247** | | 247 |
| **4. IU/DU's** | | | | | | | | | | | | | | | |
| *4a. Ontwikkeling IU's/ DU's* | **1.010** | | 1.010 | 267 | | 267 | **235** | | 235 | **228** | | 228 | 215 | | 215 |
| **Effecten Totaal (A)** | **2.289** | **0** | **2.289** | **2.388** | **0** | **2.388** | **6.154** | **0** | **6.154** | **5.947** | **0** | **5.947** | **6.325** | **0** | **6.325** |
| **Saldo Algemene uitkering (opgenomen in Kadernota (B))** | | | | 1.949 | | 1.949 | 5.595 | | 5.595 | 5.554 | | 5.554 | 6.117 | | 6.117 |
| **Verschil AU ten opzichte van de Kadernota (C=A-B)** | | | | **439** | **0** | **439** | **559** | **0** | **559** | **393** | **0** | **393** | **208** | **0** | **208** |
| **Meerjarenprognose Kadernota 2025 na maatregelen (D)** | | | | **-1.497** | -2.530 | 1.033 | **-1.346** | -2.544 | 1.198 | **89** | -736 | 825 | **265** | -561 | 826 |
| **Nieuwe prognose resultaat per begrotingsjaar na maatregelen (E=C+D)** | | | | **-1.058** | -2.530 | 1.472 | **-787** | -2.544 | 1.757 | **482** | -736 | 1.218 | **473** | -561 | 1.034 |

**Let op: dit is een saldo, het betreft zowel kortingen als verhogingen op bestaande taakmutaties*

gemeente
Barneveld